

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 8. kesäkuuta 2023
(OR. en)

10411/23
ADD 1

AG 48
INST 209
JAI 822

SAATE

Lähettiläjä: Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ

Saapunut: 8. kesäkuuta 2023

Vastaanottaja: Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri

Kom:n asiak. nro: COM(2023) 311 final Liite 1

Asia: LIITE asiakirjaan KOMMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-NEUVOSTOLLE, NEUVOSTOLLE, UNIONIN TUOMIOISTUIMELLE, EUROOPAN KESKUSPANKILLE, EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMELLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE
Toimielinten välistä eettistä elintä koskeva ehdotus

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 311 final Liite 1.

Liite: COM(2023) 311 final Liite 1

Bryssel 8.6.2023
COM(2023) 311 final

ANNEX 1

LIITE

asiakirjaan

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-
NEUVOSTOLLE, NEUVOSTOLLE, UNIONIN TUOMIOISTUIMELLE, EUROOPAN
KESKUSPANKILLE, EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMELLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Toimielinten välistä eettistä elintä koskeva ehdotus

LIITE

Ehdotus

Euroopan parlamentin, Eurooppa-neuvoston, neuvoston, Euroopan komission, Euroopan unionin tuomioistuimen, Euroopan keskuspankin, tilintarkastustuomioistuimen, talous- ja sosiaalikomitean ja alueiden komitean välinen sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 13 artiklassa mainittujen toimielinten ja neuvoa-antavien elinten jäsenten eettisiä normeja käsittelevän toimielinten välisen elimen perustamisesta

PERUSTELUT

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU-sopimus', 13 artiklan 1 kohdassa määrätään, että EU:lla on "toimielinjärjestelmä, jolla pyritään edistämään unionin arvoja, ajamaan unionin tavoitteita, palvelemaan unionin, sen kansalaisten ja jäsenvaltioiden etuja sekä varmistamaan unionin politiikkojen ja toimien johdonmukaisuus, tehokkuus ja jatkuvuus".

EU:n toimielinten on voitava luottaa jäsentensä moitteettomaan toimintaan näiden suorittaessa tehtäviään. Jäsenten on noudatettava EU:n perussopimuksissa vahvistettuja toimielinten yksittäisiä jäseniä koskevia eettisiä periaatteita ja velvoitteita sekä niistä johdettuja kunkin toimielimen sääntöjä.

Jotta EU:n kansalaiset voisivat luottaa EU:n toimielimissä oleviin demokraattisiin edustajiinsa ja toimielinten toimintaan, toimielinten jäsenten on täytettävä tiukimmat riippumattomuutta ja lahjomattomuutta koskevat vaatimukset.

Perussopimuksissa asetetaan velvoitteita useimpien toimielinten jäsenille ja osoitetaan vastuu siitä, että toimielinten jäsenten asianmukainen toiminta on varmistettava heidän riippumattomuutensa ja lahjomattomuutensa osalta. Perussopimuksissa vahvistetulla toimielinten välisellä tasapainolla varmistetaan toimielinten keskinäinen valvonta. Niissä vahvistetaan erityisesti menettelyt, joiden avulla voidaan reagoida toimielinten yksittäisten jäsenten väärinkäytöksiin. Useimmat toimielimet ovat päättäneet panna tämän kehyksen ja vastaavat yksittäiset velvoitteet täytäntöön yksityiskohtaisemmin joko työjärjestyksissään tai jäsentensä käytäntösäännöissä. Kyseiset säännökset ovat seuraavat:

Euroopan parlamentti

Perussopimuksissa ei aseteta Euroopan parlamentin jäsenille nimenomaisia eettisiä velvoitteita eikä nimenomaisia sääntöjä tai menettelyjä, joita olisi noudatettava, jos jäsen syyllistyy eettisiin väärinkäytöksiin EU:n tasolla. Parlamentti on vahvistanut säännöt Euroopan parlamentin jäsenten menettelysäännöissä, jotka on liitetty parlamentin työjärjestykseen. Euroopan parlamentin jäsenten menettelysääntöjen 8 artiklassa, joka koskee menettelyä menettelysääntöjen mahdollisen rikkomisen tapauksessa, määrätään seuraavaa:

1. Jos on syytä epäillä, että Euroopan parlamentin jäsen on ehkä syyllistynyt näiden menettelysääntöjen rikkomiseen, puhemies voi ilmoittaa tästä neuvoa-antavalle komitealle, paitsi jos kyseessä on selkeästi haitallinen tapaus.

2. *Neuvoa-antava komitea tarkastelee väitetyt rikkomisen olosuhteita ja voi kuulla kyseistä jäsentä. Komitea tekee havaintojensa perusteella puhemiehelle mahdollista päätöstä koskevan suosituksen.*

Jos neuvoa-antavan komitean pysyvän jäsenen tai varajäsenen väitetään rikkoneen menettelysääntöjä, kyseisen pysyvän jäsenen tai varajäsenen on pidättäydyttävä osallistumasta väitetyn rikkomisen käsittelyyn neuvoa-antavassa komiteassa.

3. *Jos puhemies päätyy tämän suosituksen perusteella ja pyydettyään asianomaista jäsentä esittämään kirjallisia huomautuksia siihen johtopäätökseen, että kyseinen jäsen on toiminut vastoin menettelysääntöjä, hän tekee perustellun päätöksen seuraamuksesta. Puhemies ilmoittaa kyseessä olevalle jäsenelle perustellusta päätöksestä.*

Seuraamus voi olla yksi tai useampi työjärjestyksen 176 artiklan 4–6 kohdassa luetelluista toimenpiteistä.

4. *Työjärjestyksen 177 artiklassa määritellyt sisäiset oikeussuojakeinot ovat kyseisen jäsenen käytettävissä.*

Työjärjestyksen 176 artiklan 4–6 kohta – Seuraamukset

4. *Seuraamus voi olla yksi tai useampi seuraavista:*

- a) huomautus;*
- b) päivärahan pidättäminen vähintään kahden ja enintään kolmenkymmenen päivän ajaksi;*
- c) määräaikainen kielto osallistua mihinkään parlamentin toimintaan tai toiminnan osaan vähintään kahden ja enintään kolmenkymmenen parlamentin tai minkä tahansa sen elimen, valiokunnan tai valtuuskunnan peräkkäisen kokous- tai istuntopäivän ajan, rajoittamatta kuitenkaan jäsenen oikeutta äänestää täysistunnossa jäsenten käyttäytymissääntöjä tarkoin noudattaen;*
- d) jäsenelle asetettava kielto edustaa parlamenttia parlamenttien välisessä valtuuskunnassa, parlamenttien välisessä kokouksessa tai missään toimielinten välisissä yhteyksissä enintään yhden vuoden ajan;*
- e) kun kyseessä on luottamuksellisuuden suojan rikkominen, luottamukselliseen tai turvallisuusluokiteltuun tietoon tutustumista koskevien oikeuksien rajoittaminen enintään yhden vuoden ajan.*

5. *Edellä 4 kohdan b–e alakohdassa vahvistetut toimenpiteet voidaan määrätä kaksinkertaisina, jos rikkominen toistuu tai jos jäsen kieltäytyy noudattamasta 175 artiklan 3 kohdan mukaisesti toteutettua toimenpidettä.*

6. *Puhemies voi lisäksi 21 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen tehdä puheenjohtajakokoukselle ehdotuksen siitä, että jäsen pidätetään tai erotetaan yhdestä tai useammasta tehtävästä, jossa jäsen parlamentissa toimii.*

Eurooppa-neuvosto

SEU-sopimuksen 15 artiklan 5 kohta

Eurooppa-neuvosto valitsee puheenjohtajansa määräenemmistöllä kaksi ja puoli vuotta kestäväksi kaudeksi, joka voidaan uusia kerran. Jos puheenjohtaja on estynyt tai syyllistynyt vakavaan rikkomukseen, Eurooppa-neuvosto voi päättää hänen toimikautensa samaa menettelyä noudattaen.

Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan menettelysäännöissä vahvistetaan odotettua toimintatapaa koskevia lisäsääntöjä.

Neuvosto

Euroopan unionin neuvosto muodostuu jäsenvaltioiden ministeritason edustajista, joita on yksi kustakin jäsenvaltiosta ja joilla on edustamansa jäsenvaltion hallitusta sitovat valtuudet sekä sille kuuluva äänioikeus (SEU-sopimuksen 16 artiklan 2 kohta). SEU-sopimuksen 240 artiklan 3 kohtaan perustuvassa neuvoston työjärjestyksessä ei aseteta erityisiä eettisiä velvoitteita jäsenvaltioita neuvostossa edustaville yksittäisille ministereille. Niissä luotetaan tältä osin kunkin jäsenvaltion sisäisiin päätöksiin ja vastuuseen varmistaa, että nimetty ministeri käyttää jäsenvaltion ääniä ja esittää sen kannat neuvostossa asianmukaisesti sekä edistää ja noudattaa neuvoston moitteetonta toimintaa.

Euroopan komissio

SEUT-sopimuksen 245 artikla

Komission jäsenten on pidättäydyttävä kaikesta, mikä on ristiriidassa heidän tehtäviensä kanssa. Jäsenvaltioiden on kunnioitettava heidän riippumattomuuttaan, eivätkä ne saa yrittää vaikuttaa heihin heidän hoitaessaan tehtäviään.

Komission jäsenet eivät saa toimikautensa aikana harjoittaa muuta palkallista tai palkatonta ammattitoimintaa. Tehtäväänsä ryhtyessään he antavat juhlallisen vakuutuksen siitä, että he toimikautensa aikana ja sen päätyttyä kunnioittavat komission jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksia ja varsinkin osoittavat kunniallisuutta ja pidättyvyyttä, kun heille toimikauden päätyttyä tarjotaan tiettyjä tehtäviä tai etuja. Jos komission jäsen ei noudata näitä velvollisuuksiaan, unionin tuomioistuin voi neuvoston, joka tekee ratkaisunsa yksinkertaisella enemmistöllä, tai komission pyynnöstä päättää, että asiassa ilmenneiden seikkojen mukaan jäsen joko erotetaan tehtävästään 247 artiklan mukaisesti taikka että hänen oikeutensa eläkkeeseen tai muihin vastaaviin etuuksiin lakkaa.

Euroopan komission jäsenten toimintasäännöissä määritellään ja selvennetään jäseniin sovellettavia velvoitteita (EUVL C 65, 21.2.2018, s. 7–20).

Euroopan unionin tuomioistuin

Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön (pöytäkirja N:o 3) 6 artikla

Tuomari voidaan vapauttaa tehtävästään taikka häneltä voidaan evätä oikeus eläkkeeseen tai muihin vastaaviin etuuksiin vain, jos unionin tuomioistuimen tuomareiden ja julkisasiamiesten yksimielisen tuomion mukaan hän ei enää täytä tehtävänsä edellyttämiä vaatimuksia tai siitä johtuvia velvollisuuksia. Tuomari, jota asia koskee, ei saa osallistua asian ratkaisemiseen. Jos asia koskee unionin yleisen tuomioistuimen tai jonkin erityistuomioistuimen jäsentä, unionin tuomioistuin tekee ratkaisunsa kuultuaan asianomaista tuomioistuinta.

Kirjaaja antaa unionin tuomioistuimen päätöksen tiedoksi Euroopan parlamentin puhemiehelle ja komission puheenjohtajalle sekä ilmoittaa päätöksestä neuvoston puheenjohtajalle.

Jos tuomari vapautetaan tehtävästään tällaisella päätöksellä, paikka tulee avoimeksi viimeksi mainitusta ilmoituksesta.

Velvoitteita selvennetään Euroopan unionin tuomioistuimen jäsenten ja entisten jäsenten ammattieettisissä säännöissä (EUVL C 397, 30.9.2021, s. 1–8).

Tilintarkastustuomioistuin

SEUT-sopimuksen 286 artiklan 5 ja 6 kohta

5. Lukuun ottamatta kuolemantapauksia ja niitä tapauksia, joissa jäsenen tilalle nimitetään uusi jäsen tavallisessa järjestyksessä, tilintarkastustuomioistuimen jäsenen tehtävät päättyvät, kun hän eroaa tai unionin tuomioistuin päättää 6 kohdan määräysten mukaisesti, että hänet erotetaan.

6. Tilintarkastustuomioistuimen jäsen voidaan erottaa tehtävästään taikka häneltä voidaan evätä oikeus eläkkeeseen tai muihin vastaaviin etuuksiin vain, jos unionin tuomioistuin tilintarkastustuomioistuimen pyynnöstä toteaa, että hän ei enää täytä tehtävänsä edellyttämiä vaatimuksia tai siihen kuuluvia velvollisuuksia.

Velvoitteita selvennetään tilintarkastustuomioistuimen jäsenten ja entisten jäsenten toimintasäännöissä (EUVL L 128, 2.5.2022, s. 102–113).

Euroopan keskuspankki

Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön (pöytäkirja N:o 4) EKP:n johtokunnan jäseniä koskeva 11 artiklan 4 kohta

Jos johtokunnan jäsen ei enää täytä niitä vaatimuksia, joita hänen tehtävänsä edellyttävät, tai hän on syylistynyt vakavaan rikkomukseen, unionin tuomioistuin voi EKP:n neuvoston tai johtokunnan pyynnöstä päättää, että hänet erotetaan.

EKP:n ylimmän johdon jäsenten menettelytapaohjeissa vahvistetaan eettiset velvoitteet, joita sovelletaan EKP:n neuvoston ja EKP:n valvontaelimen jäseniin, kun he toimivat tehtävässään EKP:n korkean tason elimen jäsenenä, sekä EKP:n johtokunnan jäseniin (EUVL C 478, 16.12.2022, s. 3–14).

Alueiden komitea

SEUT-sopimuksen 300 artiklan 4 kohta

[...] alueiden komitean jäseniä eivät sido mitkään ohjeet. He hoitavat tehtävänsä täysin riippumattomina ja unionin yleisen edun mukaisesti.

Tämä määräys pannaan täytäntöön Euroopan alueiden komitean jäsenten käytäntösäännöillä (EUVL L 20, 24.1.2020, s. 17–23).

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea

SEUT-sopimuksen 300 artiklan 4 kohta

Talous- ja sosiaalikomitean [...] jäseniä eivät sido mitkään ohjeet. He hoitavat tehtävänsä täysin riippumattomina ja unionin yleisen edun mukaisesti.

Tämä määräys pannaan täytäntöön Euroopan talous- ja sosiaalikomitean työjärjestyksellä ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean jäsenten käytäntesäännöillä (EUVL L 149, 31.5.2022, s. 1–54).

Perussopimuksilla on näin ollen luotu eriytetty kehys toimielinten jäsenten yksilöllisille velvollisuuksille ja väärinkäytöstopauksissa noudatettavalle menettelylle. Useimmat toimielimet ovat päättäneet panna tämän kehysten ja vastaavat yksittäiset velvoitteet täytäntöön yksityiskohtaisemmin. Nämä toimielimet ovat hyväksyneet sisäisiä sääntöjä joko työjärjestyksissään tai jäseniään koskevissa käytäntesäännöissä ja yleensä antaneet puheenjohtajalleen erityisvastuun kyseisten sääntöjen soveltamisesta. Ne ovat yleensä myös perustaneet sisäisen neuvoa-antavan elimen, jonka tehtävänä on tukea toimielinten päätöksentekoa niiden jäsenten kaikkien tai joidenkin yksittäisten velvoitteiden osalta. Tällä hetkellä ei ole olemassa mekanismia tai foorumia, jonka avulla toimielimet voisivat keskustella näistä sisäisistä toimenpiteistä tai koordinoita niitä keskenään, edes aloilla, joilla toimielimet ja niiden jäsenet ovat hyvin samankaltaisia. Ei myöskään ole olemassa yhtä ainoaa paikkaa, jossa kaikkien toimielinten jäseniin sovellettavat eettiset säännöt ja toimenpiteet olisivat julkisesti saatavilla.

Komission puheenjohtajan 16 päivänä heinäkuuta 2019 annetuissa poliittisissa suuntaviivoissa tuettiin sellaisen kaikille EU:n toimielimille yhteisen riippumattoman eettisen elimen perustamista, jonka tavoitteena on varmistaa luottamus EU:n toimielimiin etiikan, läpinäkyvyyden ja lahjomattomuuden osalta.

Euroopan parlamentti valmisti vuosina 2019–2021 valiokunta-aloitteista mietintöä avoimuuden ja lahjomattomuuden vahvistamisesta EU:n toimielimissä perustamalla riippumattoman EU:n eettisen elimen. Sitä koskeva päätöslauselma hyväksyttiin 16 päivänä syyskuuta 2021. Komissio lähetti parlamentille virallisen vastauksen 18 päivänä helmikuuta 2022. Myöhemmin, 16 päivänä helmikuuta 2023, annettiin päätöslauselma, jossa kehoitettiin perustamaan eettinen elin.

Kaikille toimielimille yhteinen eettinen elin mahdollistaa yhteisten vähimmäisnormien laatimisen toimielinten jäsenten toiminnan osalta. Se tarjoaa näin ollen ensimmäistä kertaa kaikille toimielimille mahdollisuuden käsitellä jäsentensä eettisiä normeja toimielinten yhteistä etua koskevana kysymyksenä. EU:n toimielinten henkilöstön osalta EU:n henkilöstösäännöissä ja muuhun henkilöstöön sovellettavissa palvelussuhteen ehdoissa on jo otettu käyttöön kattavasti etiikkaa ja kurinpitotoimia koskevia sääntöjä ja menettelyjä, joita sovelletaan kaikkien EU:n toimielinten, elinten, toimistojen ja virastojen henkilöstöön. Näin varmistetaan, että EU:n koko virkamieskunta noudattaa samoja normeja ja sääntöjä, joita voidaan selventää kunkin toimielimen antamalla täytäntöönpanosäännöillä. Avoimuuden varmistamiseksi ja henkilöstösääntöjen johdonmukaisen soveltamisen edistämiseksi henkilöstösääntöjen täytäntöönpanosäännöt kootaan Euroopan unionin tuomioistuimen ylläpitämään rekisteriin, ja komissio antaa niistä joka kolmas vuosi kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (henkilöstösääntöjen 110 artikla). Näitä toimia tukevat vakiintuneet rakenteet ja mekanismit, joiden avulla saavutetaan yhteinen toimielinten välinen lähestymistapa aina, kun asia sitä vaatii. Komissio katsoo, että näissä vakiintuneissa rakenteissa ja mekanismeissa olisi ensisijaisesti tarkasteltava mahdollisuuksia jakaa hyviä käytäntöjä, saatuja kokemuksia ja tarvittaessa aloja, joilla henkilöstöä koskevia sääntöjä voidaan edelleen yhdenmukaistaa.

Henkilöstön jäsenet eivät kuulu tämän sopimuksen soveltamisalaan, sillä henkilöstön eettisiä kysymyksiä varten on jo olemassa toimielinten välisiä koordinoitimekanismeja. Tämän sopimuksen osapuolten olisi henkilöstösääntöjen rajoissa ja hallintojohtajien kokouksen avulla sitouduttava tavoittelemaan pääjohtajien ja vastaavien osalta vastaavan taseisia normeja kuin elin on hyväksynyt.

Tällaisia virallisia toimielinten välisiä mekanismeja ja henkilöstöä koskevia yhteisiä normeja ei kuitenkaan ole toimielinten jäsenille, ja juuri tähän liittyy kaikkien EU:n toimielinten ja neuvoa-antavien elinten jäsenet kattavan eettisen elimen lisäarvo.

Kunkin toimielimen sisäisten eettisten sääntöjen hyväksymistä ja soveltamista koskevan päätöksentekovallan olisi pysyttävä toimielimillä. Sisäisten sääntöjen soveltaminen on ensisijaisesti kunkin toimielimen vastuulla, ja sitä harjoitetaan perussopimuksissa vahvistetun toimielinten välisen tasapainon järjestelmän ja sen keskinäisen valvonnan puitteissa. Toimielimet eivät voi luopua niille perussopimuksissa annetun toimivallan käyttämisestä. Ne eivät voi siirtää vastuuta jäsentensä toiminnasta eivätkä oikeuttaan reagoida yksittäisten jäsenten tekemiin eettisten sääntöjen rikkomisiin. Hallinnollisen itsemääräämisoikeutensa nojalla ne voivat kuitenkin päättää perustaa neuvoa-antavan elimen ja käyttää sen apua kehittäessään yhteisiä vähimmäisnormeja yksittäisten jäsenten eettiselle toiminnalle ja valmistellessaan jäseniään koskevia sisäisiä eettisiä sääntöjä ja menettelyjä.

Tämän elimen perustaminen ei vaikuta Euroopan petostentorjuntaviraston, Euroopan syyttäjänviraston, kansallisten poliisi- ja syyttäjäviranomaisten ja Euroopan oikeusasiamiehen tutkintatehtäviin eikä rajoita niitä millään tavoin, joten sen valtuudet eivät ole päällekkäisiä niiden toimivallan kanssa.

Tämä sopimus ei rajoita Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välillä pakollisesta avoimuusrekisteristä vuonna 2021 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen eikä Euroopan petostentorjuntaviraston sisäisistä tutkimuksista 25 päivänä toukokuuta 1999 tehdyn Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja komission välisen toimielinten välisen sopimuksen soveltamista.

Sitoutuneisuuden varmistamiseksi ja lisäarvon tuottamiseksi tämän elimen olisi oltava kaikille toimielimille ja neuvoa-antaville elimille yhteinen rakenne, joka antaa niille ohjausta ja apua antamalla neuvoja asioista niiden sopimilla tavoilla.

Toteuttaakseen sitoumuksensa tukea kaikille toimielimille ja neuvoa-antaville elimille yhteisen eettisen elimen perustamista komissio ehdottaa tätä toimielinten ja neuvoa-antavien elinten välistä sopimusta, joka toimitetaan Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan unionin tuomioistuimelle, Euroopan keskuspankille, tilintarkastustuomioistuimelle, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle. Vilpittömän yhteistyön hengessä on tärkeää, että toimielinten välinen sopimus toteutetaan mahdollisimman pian ja hyvissä ajoin, jotta eettinen elin voidaan perustaa ennen seuraavia Euroopan parlamentin vaaleja. Myös Euroopan investointipankki voi pyyntönsä perusteella tulla tämän sopimuksen täysivaltaiseksi osapuoleksi sopimuksen tultua voimaan. Siitä tulee tämän sopimuksen osapuoli siitä päivästä alkaen, jona se nimeää edustajan eettiseen elimeen. Kaikkia normeja, jotka eettinen elin mahdollisesti laatii ennen Euroopan investointipankin tosiasiallista jäsenyyttä, sovelletaan siihen täysimittaisesti.

Muut unionin elimet, toimistot ja virastot kuin osallistuvat toimielimet voivat soveltaa vapaaehtoisesti kaikkia eettisen elimen laatimia olemassa olevia tai tulevia yhteisiä

normeja sääntöihin, joita sovelletaan niiden henkilöstön ulkopuolisiin henkilöihin, jotka hoitavat samankaltaista tehtävää kuin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat henkilöt. Tällöin ne osallistuvat näkemystenvaihtoon eettisen elimen jäsenten kanssa sisäisistä säännöistään, jotka liittyvät sellaisiin aloihin, joilla normeja on kehitetty. Ne nimeävät edustajan kyseistä näkemystenvaihtoa varten. Näkemyksiä vaihdetaan samalla, kun uusia normeja laaditaan tai olemassa olevia päivitetään.

Euroopan parlamentin, Eurooppa-neuvoston, neuvoston, Euroopan komission, Euroopan unionin tuomioistuimen, Euroopan keskuspankin, tilintarkastustuomioistuimen, talous- ja sosiaalikomitean ja alueiden komitean välinen sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 13 artiklassa mainittujen toimielinten ja neuvoa-antavien elinten jäsenten eettisiä normeja käsittelevän toimielinten välisen elimen perustamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI,

EUROOPPA-NEUVOSTO,

NEUVOSTO,

EUROOPAN KOMISSIO,

EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN,

EUROOPAN KESKUSPANKKI,

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN,

EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

JA EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

katsovat seuraavaa:

- (1) Tämän sopimuksen tarkoituksena on perustaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 13 artiklan 1 ja 4 kohdassa lueteltujen unionin toimielinten ja neuvoa-antavien elinten jäseniä varten toimielinten välinen eettisiä normeja käsittelevä elin, jäljempänä 'elin'. Myös Euroopan investointipankki voi pyyntönsä perusteella tulla tämän sopimuksen täysivaltaiseksi osapuoleksi sopimuksen tultua voimaan.
- (2) Unionin elimet, toimistot ja virastot, jotka eivät ole tämän sopimuksen osapuolia, voivat halutessaan soveltaa kaikkia elimen laatimia olemassa olevia ja tulevia yhteisiä vähimmäisnormeja sääntöihin, joita sovelletaan niiden henkilöstön ulkopuolisiin henkilöihin, jotka hoitavat samankaltaista tehtävää kuin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat henkilöt.
- (3) Elimen toiminta ei saisi vaikuttaa minkään osapuolen perussopimuksissa määrättyyn toimivaltaan eikä niiden sisäisen toimintansa organisointia koskevaan toimivaltaan tai perussopimusten mukaiseen keskinäiseen valvontaan. Se ei myöskään saa vaikuttaa Euroopan petostentorjuntaviraston, jäljempänä 'OLAF', toimivaltuuksiin, sillä OLAFilla on merkittävät valtuudet ja asiantuntemus jäsenten ammatillisten velvollisuuksien vakavien rikkomisten tutkimisessa. Kaikkien toimielinten, elinten, toimistojen ja virastojen olisi tunnustettava OLAFin toimeksianto ja tuettava sitä täysin.
- (4) Unionin vaikuttavuus kokonaisuutena perustuu sen legitimizeettiin, ja legitimizeetti puolestaan perustuu kansalaisten luottamukseen. Etiikka, lahjomattomuus ja avoimuus ovat olennaisen tärkeitä, jotta unionin kansalaisten luottamus unionin toimielinten poliittiseen, lainsäädännölliseen ja hallinnolliseen työhön voidaan säilyttää.
- (5) Unionin toimielinten ja neuvoa-antavien elinten jäsenillä on erityinen vastuu siitä, että he noudattavat kaikilta osin eettisiä periaatteita ja velvoitteita, jotka on

vahvistettu perussopimuksissa ja kunkin toimielimen niistä johdetuissa säännöissä.

- (6) On tärkeää, että kaikki unionin toimielimet ja neuvoa-antavat elimet asettavat ja soveltavat selkeitä ja avoimia sääntöjä ja että niillä on kaikille samat lahjomattomuutta ja riippumattomuutta koskevat vähimmäisnormit sekä mekanismit, joilla varmistetaan eettisten sääntöjen noudattaminen.
- (7) Näin ollen elimen tehtävänä olisi oltava yhteisten vähimmäisnormien kehittäminen tietyillä aloilla, näkemysten vaihtaminen toimielimen tai neuvoa-antavan elimen tekemästä itsearviointista, joka koskee sen sisäisten sääntöjen yhdenmukaistamista näiden kehitettyjen normien kanssa, ja toimielinten välisen yhteistyön edistäminen tällä alalla.
- (8) Itsearviointiin perustuvaa näkemystenvaihtoa olisi sovellettava osapuolten lisäksi myös muihin unionin elimiin, toimistoihin ja virastoihin, jotka vapaaehtoisesti päättävät soveltaa kaikkia yhteisiä vähimmäisnormeja. Niiden olisi tämän vuoksi nimettävä edustaja näkemystenvaihtoa varten.
- (9) Kunkin osapuolen olisi pyrittävä varmistamaan sukupuolten tasapuolinen edustus varsinaisten edustajiensa ja varaedustajiensa nimittämisessä elimeen. Elimen yleisessä kokoonpanossa, joka koostuu sen jäsenistä (varsinaisista jäsenistä ja varajäsenistä), puheenjohtaja mukaan lukien, ja riippumattomista asiantuntijoista, olisi pyrittävä sukupuolten tasapuoliseen edustukseen.
- (10) Mikään tässä sopimuksessa ei saisi estää osapuolta asettamasta jäsenilleen tiukempia vaatimuksia erityisesti silloin, kun otetaan huomioon osapuolen tai sen jäsenten toimeksiantoon ja tehtäviin liittyvä erityinen riski.
- (11) Mikään tässä sopimuksessa ei missään tapauksessa saisi olla perusteena niiden normien heikentämiseen, joita osapuoli jo soveltaa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.
- (12) Osapuolten olisi aina tehtävä vilpittömästi keskinäistä yhteistyötä tämän sopimuksen panemiseksi täytäntöön.
- (13) Osapuolet allekirjoittavat tämän sopimuksen sen jälkeen, kun ne ovat saattaneet päätökseen tätä varten tarvittavat sisäiset menettelynsä,

SOPIVAT SEURAAVAA:

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tällä sopimuksella perustetaan eettisiä normeja käsittelevä toimielinten välinen elin, jäljempänä 'elin', Euroopan parlamentin, Eurooppa-neuvoston, neuvoston, Euroopan komission, Euroopan unionin tuomioistuimen, Euroopan keskuspankin, tilintarkastustuomioistuimen, talous- ja sosiaalikomitean ja alueiden komitean, jäljempänä 'osapuolet', jäseniä varten. Siinä määritetään myös elimen puitteet ja toimintaperiaatteet.

2. Myös Euroopan investointipankista voi pyynnöstään tulla tämän sopimuksen täysivaltainen osapuoli. Sen osallistuminen elimen toimintaan alkaa siitä päivästä, jona se nimeää edustajan elimeen 3 artiklan mukaisesti. Kaikkia yhteisiä vähimmäisnormeja, jotka elin mahdollisesti laatii ennen Euroopan investointipankin tosiasiallista osallistumista, sovelletaan siihen täysimittaisesti.

2 artikla

Määritelmät

1. Tässä sopimuksessa tarkoitetaan 'osapuolten jäsenillä'
- a) Euroopan parlamentin jäseniä;
  - b) Eurooppa-neuvoston puheenjohtajaa;
  - c) neuvoston puheenjohtajana toimivan jäsenvaltion ministeritason edustajia;
  - d) Euroopan komission jäseniä;
  - e) Euroopan unionin tuomioistuimen jäseniä;
  - f) tilintarkastustuomioistuimen jäseniä;
  - g) Euroopan keskuspankin johtokunnan jäseniä sekä Euroopan keskuspankin neuvoston ja valvontaelimen jäseniä heidän hoitaessaan tehtäviään;
  - h) Euroopan talous- ja sosiaalikomitean jäseniä;
  - i) Euroopan alueiden komitean jäseniä.
2. Jos Euroopan investointipankista tulee 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti osapuoli, tämän artiklan 1 kohdassa vahvistettu määritelmä ulotetaan koskemaan Euroopan investointipankin hallituksen ja hallintoneuvoston jäseniä heidän hoitaessaan tehtäviään.

3 artikla

Elimen jäsenet

1. Kutakin osapuolta edustaa elimessä yksi jäsen. Tätä varten kukin osapuoli nimeää varsinaisen edustajan ja varaedustajan, joka toimii elimen jäsenenä varsinaisen edustajan ollessa poissa tai estynyt. Varsinaiset edustajat ja varaedustajat nimitetään kahden kuukauden kuluessa sopimuksen voimaantulopäivästä. Kunkin osapuolen on pyrittävä varmistamaan sukupuolten tasapuolinen edustus varsinaisten edustajiensa ja varaedustajiensa nimittämisessä.

2. Elimen varsinaisen edustajan on periaatteessa oltava varapuheenjohtaja tai vastaavan tasoinen.
3. Kullakin osapuolella on täysi harkintavalta vaihtaa varsinainen edustajansa tai varaedustajansa, mutta niiden on kuitenkin aina pyrittävä varmistamaan, että sukupuolet ovat tasapuolisesti edustettuina varsinaisten edustajien ja varaedustajien keskuudessa. Varsinaisen edustajan tai varaedustajan toimikausi päättyy aina ilman eri toimenpiteitä
  - a) kun edustaja lakkaa toimimasta edustamassaan unionin toimielimessä tai neuvoa-antavassa elimessä;
  - b) joka tapauksessa viiden vuoden kuluttua ensimmäisestä nimeämisestä varsinaiseksi edustajaksi tai varaedustajaksi.

4 artikla

Puheenjohtaja

1. Kukin osapuoli toimii vuorotellen elimen puheenjohtajana yhden vuoden ajan. Kierrossa noudatetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 13 artiklan 1 kohdan mukaista toimielinten järjestystä. Kun puheenjohtajuus on ollut jokaisella Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 13 artiklan 1 kohdassa luetteloidulla toimielimellä, se siirtyy seuraavaksi kahdelle Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitetulle neuvoa-antavalle elimelle. Sen jälkeen puheenjohtajuus siirtyy Euroopan investointipankille, jos siitä tulee osapuoli 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
2. Puheenjohtaja järjestää elimen työskentelyn, huolehtii siitä, että asianmukaiset organisatoriset ja menettelylliset toimenpiteet toteutetaan, ja saattaa kaikki tarvittavat tiedot ja asiakirjat kaikkien elimen jäsenten tietoon.

5 artikla

Riippumattomat asiantuntijat

1. Elintä avustaa viisi riippumatonta asiantuntijaa, jotka osallistuvat tarkkailijoina kaikkiin elimen kokouksiin ja neuvovat elimen jäseniä kaikissa elimen toimeksiantoon liittyvissä eettisissä kysymyksissä.
2. Riippumattomat asiantuntijat nimitetään osapuolten yhteisellä sopimuksella heidän pätevyytensä, kokemuksensa, riippumattomuutensa ja ammattitaitonsa perusteella. Heillä on oltava moitteeton ammattitausta sekä kokemusta ylemmän johdon tehtävistä eurooppalaisissa, kansallisissa tai kansainvälisissä organisaatioissa. Heidät nimitetään komission vahvistaman menettelyn mukaisesti viimeistään kolmen kuukauden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta.
3. Riippumattomien asiantuntijoiden on allekirjoitettava vakuutus siitä, että heillä ei ole eturistiriitoja. Jos palvelukseen ottamista koskevat sopimukset tekevä viranomainen havaitsee eturistiriidan, sen on pyydettävä elimeltä lausunto.

4. Nimittäessään riippumattomia asiantuntijoita osapuolten on pyrittävä varmistamaan sukupuolten tasapuolinen edustus.
5. Riippumattomien asiantuntijoiden toimikausi on kolme vuotta, ja se voidaan uusida kerran. Jos riippumaton asiantuntija eroaa tehtävästään ennen kolmen vuoden toimikauden päättymistä, osapuolet nimittävät yhteisellä sopimuksella uuden riippumattoman asiantuntijan kolmeksi vuodeksi.
6. Riippumattomat asiantuntijat saavat komissiolta erityisneuvonantajan aseman, ja heidät liitetään hallinnollisesti komissioon. Heille korvataan matka- ja majoituskustannukset, joita heille aiheutuu tehtäviensä hoitamisesta. Heille maksetaan työpäivää kohden päiväraha, joka lasketaan palkkaluokkaan AD 12 kuuluvan unionin virkamiehen palkan perusteella.

6 artikla

Toimeksianto

1. Elin edistää osapuolten yhteistä etiikan ja avoimuuden kulttuuria erityisesti kehittämällä osapuolille niiden jäsenten toimintaa koskevia yhteisiä vähimmäisnormeja, jäljempänä 'normit', ja edistämällä asiaa koskevien parhaiden käytäntöjen vaihtoa.
2. Elinen tehtävänä on
  - a) kehittää osapuolten jäsenten toimintaa koskevia normeja 7 artiklassa tarkoitetuilla aloilla;
  - b) päivittää normeja 8 artiklan mukaisesti;
  - c) vaihtaa 9 ja 19 artiklan mukaisesti näkemyksiä kunkin osapuolen tai vapaaehtoisesti osallistuvan unionin elimen, toimiston tai viraston tekemän arvioinnin perusteella, joka koskee sen omien sisäisten sääntöjen yhdenmukaistamista normien kanssa;
  - d) edistää osapuolten välistä yhteistyötä yhteistä etua koskevissa kysymyksissä, jotka liittyvät niiden jäseniä koskeviin sisäisiin käytännesääntöihin, ja yhteydenpitoa muiden sellaisten eurooppalaisten, kansallisten tai kansainvälisten organisaatioiden kanssa, joiden työllä on merkitystä normien asettamisen kannalta;
  - e) antaa vuosikertomus 17 artiklan mukaisesti.
3. Elinen toiminta ei saa vaikuttaa osapuolten toimivaltaan eikä niiden sisäisen toimintansa järjestämistä koskevaan valtaan. Erityisesti elin ei ole toimivaltainen soveltamaan osapuolen sisäisiä sääntöjä yksittäisiin tapauksiin.

7 artikla

Yhteisten vähimmäisnormien laatiminen

1. Elin laatii kaikkien osapuolten jäsenten toimintaa koskevia normeja. Normit laaditaan niiden velvoitteiden puitteissa, joita perussopimuksissa asetetaan osapuolten jäsenille, ja niissä otetaan huomioon niiden toimeksiannon tai julkisen tehtävän luonne sekä kunkin osapuolen erityispiirteet. Normit eivät vaikuta perussopimuksissa vahvistettuun keskinäiseen valvontaan.
2. Normien on liityttävä seuraaviin seikkoihin:
  - a) osapuolten jäsenten ilmoittamat sidonnaisuudet ja omaisuus;
  - b) osapuolten jäsenten ulkopuolinen toiminta heidän toimikautensa aikana;
  - c) sellaisten kolmansien osapuolten tarjoamien lahjojen, vieraanvaraisuuden ja matkojen vastaanottaminen, joita osapuolten jäsenille tarjotaan heidän toimikautensa aikana;
  - d) osapuolten jäsenten palkintojen, kunniamerkkien ja huomionosoitusten vastaanottaminen heidän toimikautensa aikana;
  - e) osapuolten jäsenten toiminta heidän toimikautensa päätyttyä;
  - f) ehdollisuutta koskevat toimenpiteet ja täydentävät avoimuustoimenpiteet pakollisesta avoimuusrekisteristä 20 päivänä toukokuuta 2021 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa¹ tarkoitetussa merkityksessä ja soveltamisalassa, erityisesti siltä osin kuin on kyse osapuolten jäsenten ja kyseisen sopimuksen 2 artiklan a alakohdassa määriteltyjen edunvalvojien tapaamisista.
3. Elimen on myös laadittava yhteiset vähimmäisnormit seuraavien osalta:
  - a) yleiset menettelyt, jotka osapuolet ovat ottaneet käyttöön varmistaakseen sisäisten sääntöjensä noudattamisen ja seuratakseen niiden noudattamista 2 kohdassa tarkoitetuilla aloilla, mukaan luettuina tiedotustoimet, eettisiä kysymyksiä käsittelevien sisäisten elinten kokoonpano ja tehtävät, raportointimekanismit asianomaiselle osapuolelle, jos epäillään sääntöjen rikkomista, mukaan luettuina raportoinnin jatkotoimet ja raportoitvien henkilöiden suojelu vastatoimilta, myös tapauksissa, joissa osapuolten jäseniin kohdistuu häirintää, sekä menettelyt, joiden avulla voidaan panna vireille tai määrätä seuraamuksia rikkomistapauksissa;
  - b) edellä 2 kohdassa tarkoitetuilla aloilla kerättävien tietojen julkistamisvaatimukset.
4. Yhteisiä vähimmäisnormeja voidaan laatia myös muilla kuin 2 ja 3 kohdassa luetelluilla aloilla, jos kaikki osapuolet niin sopivat.
5. Elimen jäsenet sopivat normeista yksimielisesti vilpittömän yhteistyön hengessä.

---

¹ EUVL L 207, 11.6.2021, s. 1.

6. Elinen jäsenet sopivat normeista kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun jäsenet ja riippumattomat asiantuntijat on nimitetty 3 artiklan 1 kohdan ja 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja kun he ovat tehneet päätöksen uusien normien kehittämisestä 4 kohdan mukaisesti.
7. Normit on virallistettava kirjallisesti, ja ne on annettava tiedoksi kaikille osapuolille ottaen asianmukaisesti huomioon kunkin osapuolen riippumattomuus. Osapuolet sitoutuvat panemaan ne täytäntöön jäsentensä sisäisissä käytäntönsäätöissä. Normit julkaistaan 18 artiklassa tarkoitetulla elimen verkkosivustolla.

8 artikla

Yhteisten vähimmäisnormien päivittäminen

1. Elin arvioi olemassa olevien normien päivittämisen tarpeellisuuden, jos yksi tai useampi elimen jäsen katsoo, että tällainen päivittäminen on tarpeen.
2. Uudelleentarkastelua voidaan pitää tarpeellisena erityisesti Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tapahtuneen kehityksen, kansainvälisten organisaatioiden uusien tai muutettujen eettisten normien, uuden teknisen kehityksen tai toistuvien ongelmien aiheuttaman olemassa olevien normien selventämistarpeen vuoksi.
3. Voimassa olevien normien päivittämiseen sovelletaan 7 artiklan 5 ja 7 kohtaa.

9 artikla

Näkemystenvaihto osapuolten itsearviointeista

1. Kunkin osapuolen on tehtävä kirjallinen itsearviointi sisäisistä säännöistään ja niiden yhdenmukaisuudesta 7 artiklan mukaisesti laadittujen normien ja olemassa olevien normien 8 artiklan mukaisesti tehtyjen päivitysten kanssa.
2. Kunkin osapuolen on saatettava itsearviointi päätökseen neljän kuukauden kuluessa normin hyväksymisestä tai päivittämisestä.
3. Asianomaisen osapuolen on esitettävä itsearviointi elimen kokouksessa.
4. Riippumattomien asiantuntijoiden on laadittava kirjallinen lausunto kustakin itsearvioinnista kahden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos asiantuntijoiden lausuntoa ei hyväksytä yksimielisesti, siihen on sisällytettävä kaikki eriävät mielipiteet. Asiantuntijoiden toteuttama asian käsittely on luottamuksellista.
5. Elin järjestää itsearviointiin ja kirjalliseen lausuntoon perustuvan näkemystenvaihdon kahden kuukauden kuluessa 4 kohdassa tarkoitetun kirjallisen lausunnon vastaanottamisesta.

6. Sihteeristö laatii raportin, jossa esitetään yhteenveto 5 kohdassa tarkoitettusta näkemystenvaihdosta ja joka sisältää loppuhuomautukset. Elin voi muuttaa raporttia ennen sen hyväksymistä. Se hyväksyy raportin yksimielisesti 5 kohdassa tarkoitettujen kahden kuukauden kuluessa. Riippumattomien asiantuntijoiden lausunto on osa raporttia.
7. Kunkin osapuolen on päivitettävä sisäiset sääntönsä milloin tahansa sen jälkeen, kun elin on hyväksynyt normit, mutta viimeistään neljän kuukauden kuluttua siitä, kun elin on hyväksynyt raportin.
8. Edellä 5 kohdassa tarkoitettulla näkemystenvaihdolla tai 6 kohdassa tarkoitettulla raportilla ei ole sitovia tai oikeudellisia vaikutuksia.
9. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu itsearviointi ja 6 kohdassa tarkoitettu raportti on julkaistava 18 artiklan mukaisesti.

10 artikla

Hyvien käytäntöjen vaihto

1. Elin järjestää vuosittain kokouksen, jossa käsitellään erityisesti etiikkaan liittyviä yhteistä etua koskevia kysymyksiä ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa osapuolten välillä.
2. Elin voi kutsua 1 kohdassa tarkoitettuun kokoukseen edustajia muista julkisista kansallisista eurooppalaisista tai kansainvälisistä organisaatioista, joiden työn katsotaan olevan merkityksellistä normien asettamisen kannalta.

11 artikla

Kokoukset

1. Puheenjohtaja kutsuu kokoukset koolle.
2. Edellä 7–10 artiklassa tarkoitettujen kokousten lisäksi puheenjohtaja voi omasta aloitteestaan tai jonkin osapuolen pyynnöstä kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta kutsua koolle lisäkokouksia, joissa käsitellään yhteistä etua koskevia asioita.

12 artikla

Eturistiriitoja koskeva menettely

1. Elimen jäsenten ja riippumattomien asiantuntijoiden on viipymättä ilmoitettava puheenjohtajalle kaikista seikoista, jotka voivat heikentää tai joiden voidaan katsoa heikentävän heidän riippumattomuuttaan tai puolueettomuuttaan heidän hoitaessaan tehtäviään elimessä.
2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti tehdyn ilmoituksen tapauksessa

- a) asianomaisen jäsenen tilalle nimetään varajäsen niin pitkäksi aikaa kuin jäsen on estynyt osallistumasta elimen työskentelyyn. Jos ilmoituksen tekee puheenjohtaja, hänet korvaa väliaikaisesti kyseisenä ajankohtana sitä toimitelintä edustava jäsen, joka toimii seuraavaksi puheenjohtajana 4 artiklan 1 kohdassa määritellyn kierron mukaisesti;
- b) asianomaisen riippumattoman asiantuntijan on pidättäydyttävä osallistumasta muiden asiantuntijoiden kanssa käytävään keskusteluun niin kauan kuin eturistiriitatilanne jatkuu.

13 artikla

Työjärjestys

- 1. Elin vahvistaa julkistettavan työjärjestyksensä kolmen kuukauden kuluessa jäsenten ja riippumattomien asiantuntijoiden nimittämisestä.
- 2. Työjärjestyksessä täsmennetään tarvittavat järjestelyt tämän sopimuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi.

14 artikla

Kustannusten korvaaminen

Kaikista kustannuksista, joita elimen jäsenelle tai hänen varajäsenelleen aiheutuu tehtävistä elimessä, vastaa se osapuoli, johon hän kuuluu.

15 artikla

Sihteeristö

- 1. Sihteeristö on elimen toimintaa hallinnoimaan perustettu yhteinen toimintarakenne. Se koostuu kunkin osapuolen jäsenten eettisistä säännöistä vastaavista yksikönpäälliköistä tai vastaavista henkilöistä, jäljempänä 'yksikönpäälliköt', ja heidän henkilöstöstään.
- 2. Sihteeristö toimii virallisesti komission yhteydessä, ja sen toimintaa koordinoi yksikönpäällikkö, joka komissiossa vastaa komission jäsenten eettisistä säännöistä, tai virkamies, jonka komissio on nimenomaisesti nimennyt tähän tarkoitukseen yhteisymmärryksessä muiden osapuolten kanssa, jäljempänä 'koordinaattori'. Koordinaattori edustaa sihteeristöä ja valvoo sen päivittäistä työtä osapuolten yhteisen edun mukaisesti.
- 3. Sihteeristö
  - a) raportoi elimelle, valmistelee sen kokouksia, antaa operatiivista apua sen tehtävissä ja laatii 9 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun raportin;
  - b) laatii 17 artiklassa tarkoitetun vuosikertomuksen luonnoksen;

- c) toteuttaa kaikki muut tämän sopimuksen tehokkaan täytäntöönpanon kannalta tarpeelliset toimet;
- d) ohjaa kaiken elimen kanssa käytävän tulevan ja lähtevän kirjeenvaihdon sen osapuolen puheenjohtajalle ja/tai osapuolelle, jota kirjeenvaihto koskee.

16 artikla

Resurssit

- 1. Osapuolten pääsihteerien tai vastaavien virkojen haltijoiden välisellä yhteisymmärryspöytäkirjalla, josta sovitaan kolmen kuukauden kuluessa jäsenten ja riippumattomien asiantuntijoiden nimittämisestä, asettamaan käyttöön tarvittavat henkilö- ja hallintoresurssit sekä tekniset ja taloudelliset resurssit, mukaan lukien sihteeristön riittävä henkilöstö, jotta voidaan varmistaa tämän sopimuksen tehokas täytäntöönpano.
- 2. Osapuolet jakavat 5 artiklassa tarkoitettuihin riippumattomiin asiantuntijoihin liittyvät kustannukset tasan. Ne maksavat komissiolle vuotuisen taloudellisen korvauksen varainhoitovuoden alussa.
- 3. Kaikki elimen pyynnot, jotka edellyttävät poikkeuksellisia hallinnollisia lisämenoja, osoitetaan osapuolille, jotka tarkastelevat ja hyväksyvät elimen talousarviopyynnot vuosittain omien sisäisten sääntöjensä ja menettelyjensä mukaisesti.

17 artikla

Vuosikertomus

- 1. Elin hyväksyy vuosikertomuksen järjestön toiminnasta edellisenä vuonna 10 artiklassa tarkoitetussa kokouksessa yksimielisesti käydyn keskustelun jälkeen.
- 2. Vuosikertomus julkaistaan elimen verkkosivustolla.

18 artikla

Verkkosivusto

- 1. Elimen on pidettävä yllä verkkosivustoa, jossa kaikki sen toimintaan liittyvät tiedot ovat julkisesti saatavilla.
- 2. Verkkosivustolla on oltava erityisesti seuraavat tiedot:
  - a) elimen kokoonpano, kokousaikataulu ja kokousten esityslistat;
  - b) edellä olevan 7 artiklan mukaisesti laaditut ja tarvittaessa 8 artiklan mukaisesti päivitettyt normit;
  - c) edellä 9 artiklan 1 ja 6 kohdassa tarkoitetut itsearviointit ja raportit;
  - d) normien kattamilla aloilla sovellettavat kaikkien osapuolten kaikki säännöt.

Verkkosivuston on sisällettävä samat tiedot myös muiden, 19 artiklan mukaisten vapaaehtoisten osallistujien osalta.

19 artikla

Unionin muiden elinten, toimistojen ja virastojen kuin osapuolten vapaaehtoinen osallistuminen

1. Unionin elimet, toimistot ja virastot, jotka eivät ole osapuolia, voivat ilmoittaa elimelle, että ne haluavat soveltaa vapaaehtoisesti kaikkia olemassa olevia ja tulevia normeja, joita sovelletaan muihin henkilöihin kuin niiden henkilöstön ulkopuolisiin henkilöihin, joilla on samankaltainen tehtävä kuin 2 artiklan soveltamisalaan kuuluvilla henkilöillä.
2. Elin pyytää asianomaista unionin elintä, toimistoa tai virastoa tekemään kirjallisen itsearvioinnin sisäisistä säännöistään ja niiden yhdenmukaisuudesta normien kanssa sekä nimeämään edustajan, joka osallistuu näkemysten vaihtoon elimen jäsenten kanssa. Edellä olevan 9 artiklan 3–9 kohtaa sovelletaan vastaavasti.
3. Edellä olevaa 2 kohtaa sovelletaan soveltuvin osin, kun elin laatii uusia normeja tai päivittää olemassa olevia normeja.

20 artikla

Uudelleentarkastelu

Osapuolet arvioivat sopimuksen täytäntöönpanoa kahden vuoden kuluttua sen voimaantulosta ja sen jälkeen säännöllisesti, jotta elimen toimintaa voidaan parantaa ja vahvistaa tai sopimusta tarkastella uudelleen tarvittaessa.

21 artikla

Loppusäännökset

1. Tämä sopimus sitoo osapuolia. Sopimus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
2. Osapuolet tekevät vilpitöntä keskinäistä yhteistyötä tämän sopimuksen panemiseksi täytäntöön.

Tehty [Brysselissä] [päiväys]

*Euroopan parlamentin
puolesta*

...

*Eurooppa-neuvoston
puolesta*

...

Neuvoston puolesta

...

*Euroopan komission
puolesta*

...

*Euroopan unionin
tuomioistuimen puolesta*

...

*Euroopan keskuspankin
puolesta*

...

*Tilintarkastustuomioistu-
imen puolesta*

...

*Talous- ja
sosiaalikomitean
puolesta*

...

*Alueiden komitean
puolesta*

...